

Kredi Garanti Fonu (KGF) Teminatlı Kredilerin Muhasebeleştirilmesi ve KGF Teminatlarının Bankalara Faydaları

Dr. Öğr. Üyesi Neşe ÇOBAN ÇELİKDEMİR

Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Yüksek Okulu
ncoban@marmara.edu.tr

Dr. Mustafa Tevfik KARTAL

mustafatevfikkartal@gmail.com

Öz: Bankalardan finansman sağlamada özellikle Küçük ve Orta Boyutlu İşletmeler önemli derecede teminat sorunları ile karşı karşıya kalmaktadır. KOBİ'ler başta olmak üzere şirketlerin karşılaştığı teminat sorununun çözümü için önemli araçlardan biri Kredi Garanti Fonu'dur. Fon'un kefalet hacmi son dönemde 250 milyar TL'ye çıkarılmıştır. 28.02.2018 tarihi itibarı ile Kredi Garanti Fonu 393.016 işletmeye toplam 217,7 milyar TL tutarında kefalet sağlamıştır. Bu kefaletlere istinaden bankalar tarafından işletmelere toplam 243,8 milyar TL kredi kullanılmıştır. Söz konusu kredi ve kefalet hacminin büyüklüğü nedeni ile bankalarda Kredi Garanti Fonu teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesine yönelik olarak bu çalışma hazırlanmıştır.

Bu çalışma ile Kredi Garanti Fonu teminatlı kredilerin örneklerle incelenerek literatüre katkı yapılması amaçlanmıştır. Ayrıca bazı bankaların Tekdüzen Hesap Planındaki farklı hesapları Kredi Garanti Fonu kefaletlerinin muhasebeleştirilmesinde kullandıkları belirlenmiştir. Tekdüzen Hesap Planına uyum açısından bankaların Kredi Garanti Fonu kefaletlerini nazım hesaplarda muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan bankalar Kredi Garanti Fonu teminatlı kredi kullanılarak karşılık ve sermaye yeterliliği hesaplamalarında önemli ölçüde fayda sağlamaktadırlar. Türkiye'de bankalarda Kredi Garanti Fonu teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesi ile ilgili çalışma bulunmadığından yapılan çalışma bu yönüyle öncü bir çalışma olma özelliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Krediler, Kredi Garanti Fonu, Muhasebe, Türkiye

Accounting of Credits Bonded Credit Guarantee Fund (CGF) in Banks and Benefits for Banks

Abstract: Specifically Small and Medium Sized Enterprises encounter collateral problems substantially in providing finance from banks. Guarantee limit of

Credit Guarantee Fund is an important tool in solving collateral problems of companies faced initially Small and Medium Sized Enterprises. Fund's guarantee limit has been increased to TL 250 billion recently. Credit Guarantee Fund has provided total sum TL 217.7 billion guarantees for 393.016 businesses as of 02.28.2018. Banks has provided total sum TL 243.8 billion credits based on guarantees given by Credit Guarantee Fund. This study was prepared to handle accounting of credits bonded by Credit Guarantee Fund in banks due to large volume of credits and guarantees.

With this study, it was aimed at making contribution to literature by examination of credits bonded by Credit Guarantee Fund with examples. In addition, some banks use different accounts in Uniform Accounting Plan regarding accounting of Credit Guarantee Fund guarantees. In order to be compliant with Uniform Accounting Plan, banks should use the account which's in the off-balance sheet accounts in accounting of Credit Guarantee Fund guarantees. On the other hand, banks could benefit from utilization of credits bonded by Credit Guarantee Fund in calculation of provisions and capital adequacy ratios. This paper is pioneer study due to fact that there is no study about accounting of credits bonded by Credit Guarantee Fund in banks in Turkey.

Keywords: Banking, Credits, Credit Guarantee Fund, Accounting, Turkey

Giriş

2000 ve 2001 bankacılık krizlerinden sonra uygulamaya konulan güçlü ekonomiye geçiş programı kapsamında alınan tedbirlerin etkisi ile birlikte Türk ekonomisi büyüme sürecine girmiştir. 2002-2016 döneminde birçok makroekonomik göstergede iyileşme yaşanmıştır. Enflasyonda ve faiz oranlarında düşüş, kamu kesimi borçlanma gereksinimi ve faiz giderlerinde azalma, faiz giderlerinin azalması ile birlikte bütçede yatırımlara daha fazla kaynak ayrılması gerçekleşen konusu iyileşmelerden bazılarıdır.

Türkiye'deki üretim artışı ve büyüme süreci ile birlikte Türk Bankacılık Sektörü (TBS) de büyüme göstermiştir. 2017 yılsonunda sektörün aktif büyüklüğü 3,26 trilyon TL seviyesine ulaşmıştır. 2017 yılsonunda TBS'nin aktif kalemleri içinde en büyük paya sahip kredilerin büyüklüğü ise 2,09 trilyon TL seviyesine ulaşmıştır (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), 2018, s. 2)

2001 sonrası büyüme sürecine girilmesine karşın, son dönemlerde ulusal ve jeopolitik faktörlerin etkisi ile birlikte başta büyüme oranlarında düşüş ve bazı dönemlerde küçülme, enflasyon ve faiz oranlarında artış eğilimi olmak üzere bazı makroekonomik göstergelerde olumsuzluklar gözlemlenmeye başlamıştır.

Söz konusu olumsuz gelişmelerin gözlemlenmesi ekonomi yönetimini ekonominin desteklenmesi için önlemler almaya yönlendirmiştir.

Ekonomi yönetimi tarafından alınan tedbirlerinden birisi bankalardan kredi kullanımında teminat sorunu yaşayan başta Küçük ve Orta Boyutlu İşletmeler (KOBİ) olmak üzere bankaların nitelikli müşterilerinin, KGF kefaleti sağlanarak teminat eksikliklerinin giderilmesidir. Böylece bankalardan daha kolay kredi kullanma imkânına erişen müşteriler, temin ettikleri banka kredileri ile işletme sermayesi ve yatırımların finansmanı, hammadde alımı, işçi ücretleri ile vergi ve sigorta ödemeleri gibi işlemler yapmakta ve ekonomik büyümeye destek olmaktadır. Diğer taraftan KGF kefaleti sağlanması dolayısı ile bankalar daha fazla kredi verme ve ekonomik faaliyetleri daha fazla finanse etme imkânına ulaşmakta ve böylece TBS'nin de büyümesine destek sağlanmış olmaktadır.

28.02.2018 tarihi itibari ile KGF 393.016 işletmeye 217,7 milyar TL kefalet vermiş ve bu kefaletlere istinaden bankalar tarafından 243,8 milyar TL kredi kullanılmıştır (KGF, 2018a). Alınan diğer tedbirlerin yanı sıra, KGF kredilerinin de etkisi ile birlikte Türk ekonomisi 2017 3. çeyrekte %11,1, 4. çeyrekte ise %7,4 büyümüştür (Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2018). Ekonomik büyümenin desteklenmesine yönelik teşvikler kapsamında KGF kefaleti uygulamasının önümüzdeki süreçte kullanılmaya devam edilmesi beklenmekte olup ekonomi yönetiminden bu yönde açıklamalar yapılmaktadır (Ajanspress, 2017). Dolayısı ile KGF teminatlı kredilerin adet ve hacim olarak daha da artacağı öngörülmektedir. Bankalarda KGF teminatlı kredilerin geldiği nokta ve daha da büyüyeceği göz önüne alındığında KGF teminat kredilerin muhasebesinin detaylı şekilde ele alınması bir ihtiyaç olarak görülmektedir. Bu nedenle konu hakkında bu çalışma hazırlanmıştır. Bilindiği kadarı ile bankalarda KGF teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesi ilk kez bu çalışmada ele alınarak örneklerle incelenmiştir. Bu şekilde literatüre katkı yapılması amaçlanmıştır.

Bankalar muhasebe kayıtlarını uluslararası standartlarla uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na (TFRS) göre tutmak zorundadır (Bankacılık Kanunu (BK), 2005: madde 37). Bankaların finansal tablolarının standart ve karşılaştırılabilir olması açısından bankaların işlemlerini TMS ve TFRS ile uyumlu Tekdüzen Hesap Planı'na (THP) göre muhasebeleştirilmesi zorunlu tutulmuştur (BDDK, 2017: madde 1; TTK, 2011: madde 69-514). Bu zorunluluk nedeniyle konu THP çerçevesinde incelenmiştir.

Çalışma beş bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünün ardından, KGF teminatlı kredilerin muhasebesine ilişkin literatürde yer alan çalışma bulunmadığından, ikinci bölümde literatür taraması kapsamında KGF ile ilgili

bazı çalışmalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde Türk ekonomisi, Türk Bankacılık Sektörü ve KGF hakkında bilgiler verilmiş, KGF, KGF mevzuatı, KGF büyüklükleri ve KGF teminatları detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Dördüncü bölümde bankalarda KGF teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesine ilişkin örnek ve KGF teminatlarının bankalara faydaları ele alınmış ve son bölümde değerlendirme yapılmıştır.

1. Literatür Taraması

Literatür taramasında KGF teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesine ilişkin herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bununla birlikte literatürde KGF ile ilgili çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Literatür taraması kapsamında bu çalışmalar arasından seçilenlere Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1: Literatürde Yer Alan Bazı Çalışmalar

Yazar	Yıl	Sonuç
Bekçi ve Usul	2001	KOBİ’lerin güvence sorunlarının çözümü açısından KGF eksik kalan teminatlara kefil olmalıdır.
Öndeş	2001	1993 yılında KGF’nin kuruluşu Türkiye’de kefalet bankacılığına yönelik öncü bir aşamadır. Ayrıca KGF KOBİ’lerin sorunlarına çözüm amacıyla atılmış önemli bir adımdır.
Nihat ve Acar	2003	KGF gibi kurumların Türkiye’de yeterince yerleşmemiş olması KOBİ’leri otofinansman amacıyla daha az vergi ödemek için kayıt dışı ekonomiye yöneltmektedir.
Yüksel	2005	KOBİ’lerin banka kredisi alırken yaşadıkları teminat sorunlarının çözümü için KGF tarafından sağlanan kefaletler, banka kredilerinde teminat türleri arasında yükseliş göstermektedir.
Basel II ve KOBİ’ler Çalışma Grubu	2006	Basel II’ye göre KGF teminatları risk azaltıcı teminat olarak dikkate alınmadığı için KOBİ’ler sağlam teminatlar göstererek bankalardan kredi talep edebileceklerdir.
Kutlu ve Demirci	2007	Ağır teminat şartlarından dolayı kredi almakta zorluk çeken KOBİ’lerin teminat problemlerinin giderilmesi için kredi garanti kuruluşlarının sayıları artırılmalıdır.
Alptekin	2009	04.06.2009 tarihinde açıklanan teşvikler kapsamında KGF hazine desteği ile kredi limitinin %65’i oranında kefalet sağlayacak ve bankalar kredi riskinin %35’ini üstelenerek kredi verebileceklerdir.
Yazıcı	2010	Kredibilitesi yüksek müşterilerin KGF’ye ihtiyaç duymaması, yüksek kredi maliyetlerinin yanı sıra KGF teminatına ihtiyaç duyan müşterilerin ilave teminat maliyetine katlanmak zorunda kalması, KGF’nin sorunlu müşterilere önerildiği düşünüldüğünden müşterilerin bankalar nezdinde itibar kaybetmemek istemesi gibi faktörlerin Hazine Garantili KGF kefaletine yeterli talebin oluşmamasına neden olmaktadır.

Yazar	Yıl	Sonuç
Değirmenci	2011	KGF'nin kefalet hacminin ve işlerliğinin artırılabilmesi için sektörel ve bölgesel uzmanlaşma, sermaye artırımı yapılması, KGF tarafından bankalara yapılacak ödemelerin defaten değil kredi itfa planına göre yapılması, kredi garanti sigorta şirketlerinin oluşturulması önerilmiştir.
Emir	2011	KGF kredilere büyük işletmeler kadar kolay ulaşamayan KOBİ'lere kefil olarak iyi iş fikirlerinin önündeki teminat yetersizliğini ortadan kaldırmaktadır.
Zerenler ve Bayındır	2011	KGF kefaleti ile bankalardan kredi kullanım sürecinde sorun yaşayan KOBİ'lerin teminat sorunu giderilmektedir.
Bayar	2012	KGF, Türkiye'de KOBİ'leri desteklemekle görevli olan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın bir iştirakidir.
Özdemir ve Mazgal	2012	KGF, verdiği kefalet ve üstlendiği risk ile KOBİ'lerin daha çok banka kredisi kullanabilmelerini sağlamakta, uzun vadeli ve uygun maliyetli kredilerden yararlanmasını mümkün hale getirmektedir.
Gök ve Uçar	2013	KGF kullanımı KOBİ'ler arasında pek yaygın değildir. Ek olarak KGF'ye başvuru yapmayan firmaların büyük kısmı KGF kefalet uygulamasından habersizdir.
Büyükaslan ve Tiryakioğlu	2016	KGF kefalet sağlamak suretiyle yenilikçi KOBİ'lerin finansman konusunda en çok karşılaştıkları kredi temini sorununun çözümüne imkân sağlamaktadır. KGF kredi limitinin %80'ine kadar kefalet sağlamaktadır.
Önkol ve Küçükkocaoğlu	2016	KGF'nin kefalet hacminin ve işlerliğinin artırılabilmesi için KGF A.Ş.'de risk değerlendirme yöntemlerinin kullanılması, firmaların periyodik olarak kontrol edilmesi önerilmiştir.
Üstün	2016	Büyük işletmelere kıyasla banka kredilerine ulaşma imkânı sınırlı olan KOBİ'lerin teminat problemi KGF kefaleti ile çözülmekte ve böylece KOBİ'lerin banka kredisi kullanma imkânları artırılabilmektedir.
Duramaz	2017	Özel bankaların oluşturacağı konsorsiyumlar ve özel sermaye ile işletilen kredi garanti kuruluşlarının hayata geçirilmesi hazine destekli KGF kefaletleri nedeni ile hazine üzerinde oluşan ekonomik yükü azaltacaktır.

Kaynak: Yazarlar

Tablo 1'den görüleceği üzere, söz konusu çalışmaların önemli bir kısmı KGF'yi kavramsal olarak ele almıştır. Emir (2011) KGF'nin KOBİ'lere kefil olarak iyi iş fikirlerinin önündeki teminat yetersizliğini ortadan kaldırdığını belirtmiştir. Zerenler ve Bayındır (2011) KGF kefaleti ile bankalardan kredi kullanım sürecinde sorun yaşayan KOBİ'lerin teminat sorununun giderildiğini belirlemişlerdir. Özdemir ve Mazgal (2012) KGF'nin verdiği kefaletlerin KOBİ'lerin daha çok banka kredisi kullanabilmelerini sağladığı sonucuna ulaşmışlardır. Üstün (2016) büyük işletmelere kıyasla banka kredilerine ulaşma imkânı sınırlı olan KOBİ'lerin teminat probleminin KGF kefaleti ile çözüldüğünü, böylece KOBİ'lerin banka kredisi kullanma imkânlarının arttığını belirlemiştir.

Bazı çalışmalarda KGF'nin gelişmeme nedenleri ve KGF'nin daha etkin hale getirilmesi için yapılması gereken hususlar ele alınmıştır. Nihat ve Acar (2003) çalışmalarında KGF gibi kurumların Türkiye'de yeterince yerleşmemiş olmasının KOBİ'leri ofinansman amacıyla daha az vergi ödemek için kayıt dışı ekonomiye yönelttiğini belirlemişlerdir. Kutlu ve Demirci (2007) ağır teminat şartlarından dolayı kredi almakta zorluk çeken KOBİ'lerin teminat problemlerinin giderilmesi için kredi garanti kuruluşlarının sayılarının artırılması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Yazıcı (2010) kredibilitesi yüksek müşterilerin KGF'ye ihtiyaç duymaması, yüksek kredi maliyetlerinin yanı sıra KGF teminatına ihtiyaç duyan müşterilerin ilave teminat maliyetine katlanmak zorunda kalması, KGF'nin sorunlu müşterilere önerildiği düşünüldüğünden müşterilerin bankalar nezdinde itibar kaybetmek istememesi gibi faktörlerin Hazine Garantili KGF kefaletine yeterli talebin oluşmamasına neden olduğu sonucuna ulaşmıştır. Değirmenci (2011) KGF'nin kefalet hacminin ve işlerliğinin artırılabilmesi için sektörel ve bölgesel uzmanlaşma, sermaye artırımı yapılması, KGF tarafından bankalara yapılacak ödemelerin defaten değil kredi itfa planına göre yapılması ve kredi garanti sigorta şirketlerinin oluşturulmasını önermiştir. Önkol ve Küçükocaoğlu (2016) ise KGF'nin kefalet hacminin ve işlerliğinin artırılabilmesi için KGF A.Ş.'de risk değerlendirme yöntemlerinin kullanılması ve firmaların periyodik olarak kontrol edilmesini önermişlerdir. Duramaz (2017) ise özel bankaların oluşturacağı konsorsiyumların ve özel sermaye ile işletilen kredi garanti kuruluşlarının hayata geçirilmesinin hazine destekli KGF kefaletleri nedeni ile hazine üzerinde oluşan ekonomik yükü azaltacağını belirtmiştir.

Bazı çalışmalarda ise KGF kefaletinin kapsamı ele alınmıştır. Alptekin (2009) hazine desteği ile KGF tarafından kredi limitinin %65'i oranında kefalet sağlandığı ve böylece bankaların kredi riskinin %35'ini üstelenerek kredi verebildiklerini ifade etmiştir. Böylece bankaların özel sektöre daha fazla kredi verebilmesi için bankacılık sektörünün riskleri azaltılmıştır. Büyükaslan ve Tiryakioğlu (2016) ise KGF'nin kefalet sağlamak suretiyle yenilikçi KOBİ'lerin finansman konusunda en çok karşılaştıkları kredi temini sorununun çözümüne imkân ve bu kapsamda KGF'nin kredi limitinin %80'ine kadar kefalet sağladığını belirlemişlerdir.

Belirtilen konuların yanı sıra bazı çalışmalarda KGF teminatlı krediler ile ilgili ampirik araştırma yapılmıştır. Bekçi ve Usul (2001) Göller Bölgesi'nde KOBİ'lerin finansman sorunlarına yönelik gerçekleştirdikleri çalışmalarında KOBİ'lerin güvence sorunlarının çözümü için KGF'nin eksik kalan teminatlara kefil olması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır. Öndeş (2001) ise Erzurum'daki KOBİ'lere yönelik KGF çalışmasında, 1993 yılında KGF'nin kuruluşunun Türkiye'de kefalet bankacılığına yönelik öncü bir aşama ve KGF'nin KOBİ'lerin sorunlarına çözüm amacıyla atılmış önemli bir adım olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gök ve Uçar (2013) ise Diyarbakır'da KOBİ'lerin finansman

sorununa yönelik çalışmalarında KGF kullanımının KOBİ'ler arasında pek yaygın olmadığı, bunun temelinde ise KGF'ye başvuru yapmayan firmaların KGF kefalet uygulamasından habersiz olmasının bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır.

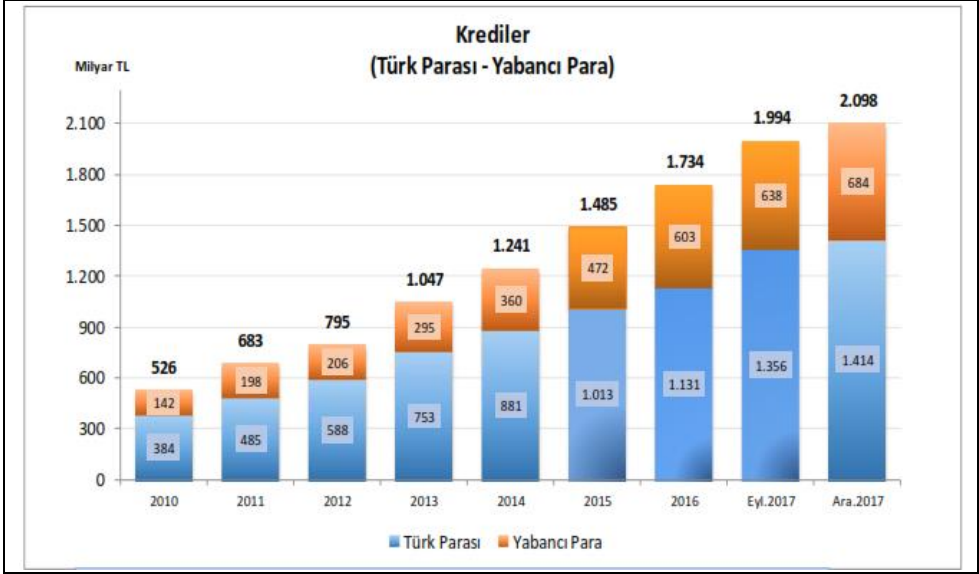
2. Türk Ekonomisi, Türk Bankacılık Sektörü ve KGF

Güçlü ekonomiye geçiş çalışmaları kapsamında alınan tedbirlerin etkisi ile birlikte Türk ekonomisi büyüme sürecine girmiştir. Uzun yıllar büyümesini sürdüren ekonomi küresel kriz ile birlikte 2009 yılında %4,8 küçülmüştür. Ardından ekonomi tekrar büyüme sürecine girmiş, fakat ulusal ve jeopolitik faktörlerin etkisi ile büyüme hızı düşmeye başlamıştır. 2010 yılında %9,2; 2011 yılında %8,8 büyüme yaşanırken 2012 yılında %2,1; 2013 yılında %4,2; 2014 yılında %3; 2016 yılında ise % 4 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında yaşanan olumsuz gelişmeler ekonomik büyümeyi iyicene zora sokmuş ve 2016 4. çeyrekte %1,3 küçülme yaşanmıştır (NTV, 2017; Sözcü, 2017). Söz konusu tablo ekonomik büyümenin sürdürülmesi ve desteklenmesi için ekonomi yönetimini tedbirler almaya yönlendirmiştir.

Ekonomik büyümenin desteklenmesi için ekonomi yönetimi tarafından ilk etapta bankaların kullandıkları krediler için ayırmak zorunda oldukları karşılık oranları düşürülmüştür (BBC, 2017). Sonrasında ise alınan önemli tedbirlerden birisi başta KOBİ'ler olmak üzere bankalardan kredi kullanımında teminat sorunu yaşayan şirketlerin, söz konusu sorunlarının çözümü için 250 milyar TL KGF kefalet hacmi oluşturulmasıdır (Sabah, 2017). KGF kefaletinin sağlanması ile birlikte teminat sorunu yaşayan şirketlerin kredi kullanması kolaylaşmış, KGF teminatlı kredilerinin kullanılmaya başlanması ile ekonomik aktivitelerde artış yaşanmıştır. Diğer olumlu faktörlerin yanı sıra KGF desteği ile birlikte 2017 ilk çeyrekte %5, ikinci çeyrekte %5,1, üçüncü çeyrekte %11,1 ve dördüncü çeyrekte %7,3 büyüme gerçekleşmiştir (TÜİK, 2018). 2017 yılında yıllık büyüme ise %7,4 olarak gerçekleşmiştir.

Ekonominin büyümesi ile birlikte TBS'de de büyüme trendi devam etmektedir. Sektörün aktif büyüklüğü 2017 yılsonunda 3,26 trilyon TL seviyesine ulaşmıştır. Söz konusu büyüklük içinde en büyük pay ise %64,4 ile kredilere aittir. Sektörün kredi büyüklüğü 2017 yılsonunda 2,09 trilyon TL seviyesine ulaşmıştır. 2017 yılsonu itibari ile kredilerin %67,4'ü Türk Parası (TP), % %32,6'sı ise Yabancı Para (YP) kredilerden oluşmaktadır (BDDK, 2018: 2-10). TBS'de kredilerin gelişimine Şekil 1'de yer verilmiştir.

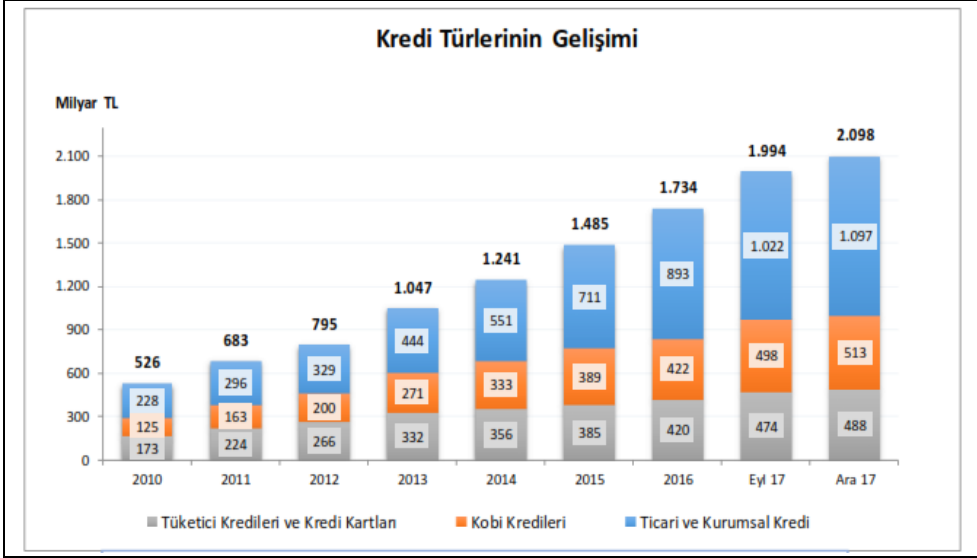
Şekil 1. Türk Bankacılık Sektöründe Kredilerin Gelişimi

Kaynak: BDDK, 2018, s. 10.

Şekil 1'den görüleceği üzere, yıllar itibari ile krediler büyümeye devam etmektedir. 2010 yılsonunda 526 milyar TL olan toplam krediler 2013 yılsonunda 1,04 trilyon TL'ye, 2017 yılsonunda ise 2,09 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Geçmiş yıllarda olduğu gibi TBS'de kredilerin büyük çoğunluğu halen TP kredilerden oluşmaktadır.

TBS'nin kredi dağılımına bakıldığında kredilerin %52'si ticari ve kurumsal kredilerden, %25'i KOBİ kredilerinden, %23'ü ise tüketici kredileri ve kredi kartlarından oluşmaktadır. 2017 yılsonunda KOBİ kredileri 513 milyar TL'ye ulaşmıştır (BDDK, 2018: 10-12) Kredi türleri bazında gelişime Şekil 2'de yer verilmiştir.

Şekil 2: Türk Bankacılık Sektöründe Türleri İtibari İle Kredilerin Gelişimi

Kaynak: BDDK, 2018, s. 12.

Şekil 2'den görüleceği üzere, yıllar itibari ile süren kredi büyümesine paralel olarak kredi türleri de gelişim göstermektedir. Bununla birlikte en büyük gelişim ticari ve kurumsal kredilerde görülmektedir. 2010 yılsonunda toplam kredilerin %43'ü kurumsal ve ticari kredilerden oluşurken bu oran 2017 yılsonunda sonunda %52'ye yükselmiştir. Aynı dönemler için %24 olan KOBİ kredilerinin payı %25'e yükselirken tüketici kredileri ve kredi kartlarının payı ise %33'ten %23'e düşmüştür. Söz konusu oranlardan görüleceği üzere kredi büyümesinden en fazla payı kurumsal ve ticari krediler alırken KOBİ kredilerinin gelişimi sınırlı kalmıştır. Türkiye'de faaliyet gösteren şirketlerin % 99'unun KOBİ olduğu dikkate alındığında, böyle bir tablonun ortaya çıkmasında KOBİ'lerin banka kredileri temininde yaşadıkları teminat sorunlarının etkisi bulunmaktadır (Uludağsözlük, 2017). Dolayısı ile KOBİ'lerin banka finansmanına ulaşmasında teminat konusu önem taşımaktadır.

Ekonominin desteklenmesine kapsamında oluşturulan 250 milyar TL büyüklüğünde KGF kefaleti ile birlikte KOBİ'lerin yaşadığı teminat sorunu büyük oranda giderilmiş ve kredi imkânlarına daha rahat ulaşmaları sağlanmıştır. Bu süreç ile birlikte 28.02.2018 tarihi itibari ile Kredi Garanti Fonu toplam 393.016 işletmeye 217,7 milyar TL tutarında kefalet sağlamış ve bu kefaletlere istinaden bankalar tarafından toplam 243,8 milyar TL kredi kullanılmıştır (KGF, 2018a). Dolayısı ile KGF hem ekonominin büyütülmesi ve desteklenmesi hem de KOBİ'lerin teminat sorununun çözülmesinde önemli bir araç haline gelmiştir. Bu

nedenle KGF'nin detaylı şekilde ele alınması ortaya çıkmakta olup öncelikle Kredi Garanti Fonu'nda bahsedilecek, ardından KGF mevzuatı, KGF büyüklükleri, KGF teminatları ve KGF teminatlarının bankalara sağladığı faydalar ele alınacaktır.

2.1. Kredi Garanti Fonu

İşe yeni başlayanlar ve KOBİ'ler başta olmak üzere Türkiye'de finansman sorunu yaşayan şirketler için Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Kalkınma Ajansları ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) gibi finansal destek sağlayan kurumlar gelmektedir. Bunların yanı sıra önemli finansal destek kurumlarından birisi de KGF'dir.

KGF, Türkiye'nin büyüme ve kalkınmasına destek sağlamak için KOBİ'lere kefil olarak finansal destek sağlamak amacıyla 1993 yılında kurulmuş ve ilk kefaletini 1994 yılında vermiştir (KGF, 2018b:1). Çeşitli finansal kurumların ortak olması ile birlikte KGF zamanla büyümüş ve ortaklık yapısında genişleme yaşanmıştır. KGF'nin günümüzdeki ortaklık yapısına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2: KGF Ortaklık Yapısı

Ortak	Hisse Payı (%)
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)	29,167
KOSGEB	29,158
Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu	0,124
Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakfı	0,008
Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı	0,004
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.	1,538
Alternatifbank A.Ş.	1,538
Akbank T.A.Ş.	1,538
Anadolubank A.Ş.	1,538
Burçan Bank A.Ş.	1,538
Denizbank A.Ş.	1,538
Fibabanka A.Ş.	1,538
HSBC Bank A.Ş.	1,538
ING Bank A.Ş.	1,538
Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.	1,538
Nurol Yatırım Bankası A.Ş.	1,538
Odeabank A.Ş.	1,538
QNB Finansbank A.Ş.	1,538
Şekerbank T.A.Ş.	1,538
Türkiand Bank A.Ş.	1,538
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.	1,538
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	1,538

Ortak	Hisse Payı (%)
Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.	1,538
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	1,538
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	1,538
Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.	1,538
Türkiye İş Bankası A.Ş.	1,538
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.	1,538
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	1,538
Vakıf Katılım Bankası A.Ş.	1,538
Yapı Ve Kredi Bankası A.Ş.	1,538
Ziraat Katılım Bankası A.Ş.	1,538

Kaynak: KGF, 2018c.

Tablo 2'den görüleceği üzere, KGF'nin büyük hissedarları TOBB ve KOSGEB'dir. Tüm bankaların payı ise %41,537'dir. Diğer taraftan KGF'nin Ankara'daki genel müdürlüğünün yanı sıra Türkiye'nin farklı yerlerinde 40 şubesi bulunmaktadır (KGF, 2018d).

2.2. KGF Mevzuatı

KGF ile ilgili mevzuat ve yapılan değişiklikler genel hatları ile kronolojik olarak aşağıdaki gibi özetlenebilmektedir:

- 14.07.1993: KGF kurulmuştur (BKK, 1993),
- 15.07.2009: KGF'ye sağlanacak hazine desteğine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir (BKK, 2009),
- 14.02.2015: Hazine Müsteşarlığı desteğine haiz KGF kefaletleri 1. grup, Hazine Müsteşarlığı desteğine haiz olmayan KGF kefaletleri ikinci grup teminat olarak kabul edilmiştir (BDDK, 2006, madde 9; BDDK, 2015a, madde 7).
- 28.02.2015: KGF'ye sağlanacak hazine desteği kapsamında kefalet hacmi gemi inşa sanayi için 2 milyar TL, KGF'nin verebileceği toplam hazine destekli kefalet hacmi 10 milyar TL ve Hazine Müsteşarlığı'ndan KGF'ye aktarılacak kaynak miktarı 1 milyar TL olarak belirlenmiştir (BKK, 2015a),
- 07.04.2015: 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un geçici 20. maddesinde değişiklik yapılarak, Hazine Müsteşarlığı tarafından KGF'ye sağlanabilecek desteğin üst sınırının 2 milyar TL'ye yükseltilmesine imkân sağlanmıştır (TBMM, 2015, geçici madde 20),
- 24.06.2015: KGF'nin verebileceği hazine destekli kefalet hacmi gemi inşa sanayi için 2 milyar TL'den 5 milyar TL'ye, KGF'nin verebileceği toplam hazine destekli kefalet hacmi 10 milyar TL'den 15 milyar TL'ye ve Hazine

Müşteşarlığı'ndan KGF'ye aktarılabilecek kaynak miktarı 1 milyar TL'den 2 milyar TL'ye yükseltilmiştir (BKK, 2015b),

- 18.12.2015: KGF'nin kapsamına genç girişimciler dâhil edilmiştir (BKK, 2015c),
- 22.11.2016: KGF'ye sağlanan hazine kefaleti 20 milyar TL'ye yükseltilmiştir. Ayrıca KOBİ dışı işletmelere KGF kefaletinden yararlanma imkânı getirilmiştir (BKK, 2016),
- 10.03.2017: KGF'ye sağlanan hazine kefaleti 250 milyar TL'ye yükseltilmiştir (BKK, 2017).

Ayrıca çeşitli tarihlerde yapılan düzenlemelerle KGF, kurumlar vergisinden, katma değer vergisinden, damga vergisinden ve harçlardan muaf/istisna tutulmuştur (Damga Vergisi Kanunu, 1964, madde 9/2 sayılı tablo; Harçlar Kanunu, 1964, madde: 123; Katma Değer Vergisi Kanunu, 1984, madde 17; Kurumlar Vergisi Kanunu, 2006, madde 4).

2.3. KGF Büyüklükleri

KGF'nin tarihi 1993 yılına kadar uzanmasına karşın hızlı büyüme dönemi 2016 ve sonrasında yaşanmaktadır. Bir önceki bölümde detaylarına yer verilen mevzuat düzenlemeleri birlikte KGF'nin kefalet sağlama imkân ve kaynakları artmıştır. Özellikle hazine kefalet limitinin 250 milyar TL'ye yükseltilmesi hazine destekli KGF kefaleti sağlanmasında ve hazine destekli KGF kefaleti teminatlı kredi kullandırmalarında ciddi bir artışa neden olmuştur. Hazine destekli KGF kefalet gelişimine Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3: Hazine Destekli KGF Kefaleti Gelişimi

Dönem	Kredi Tutarı (TL)	Kullandırılan Kefalet Tutarı (TL)
2009-2016	9.862.945.984	7.092.563.952
2017/1	13.379.634.825	10.184.840.574
2017/2	24.301.189.020	19.468.506.120
2017/3	47.919.955.063	40.642.723.422
2017/4	106.230.380.407	93.299.234.073
2017/5	140.650.702.081	124.406.834.109
2017/6	161.281.399.467	143.066.308.372
2017/7	175.472.569.349	155.942.048.919
2017/8	187.952.261.820	167.243.398.916
2017/9	200.401.507.638	178.491.764.190
2017/10	208.938.040.647	186.292.001.688
2017/11	215.085.458.327	191.926.877.208
2017/12	218.030.219.533	194.606.373.095

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, 2018.

Tablo 3'ten görüleceği üzere, 2016 yılsonunda kredi hacmi 9,8 milyar TL ve kefalet tutarı 7,09 milyar TL seviyesindeyken 2017 yılsonunda sonunda kredi hacmi 218,03 milyar TL ve kefalet hacmi 194,6 milyar TL seviyesine ulaşmıştır.

KGF kefaleti ile kullanılan krediler KOBİ ve KOBİ dışı ayrımına göre incelendiğinde ise 2017 yılsonu itibari ile kullanılan kredilerin %85,17'si KOBİ'lere, %14,83'ü ise KOBİ dışı işletmelere kullanılmıştır (Hazine Müsteşarlığı, 2018).

2.4. KGF Teminatları

KGF, şirketlerin finansmana erişimini desteklemek için sadece kefalet teminatı sunmaktadır. KGF tarafından sunulan kefalet bireysel nitelikli krediler için teminat olarak kullanılmamakta, sadece ticari nitelikli krediler için teminat özelliği taşımaktadır (KGF, 2018b, s. 1). KGF kefaleti, KGF'nin sermayesine dayalı olarak ya da diğer kurum ve kuruluşlardan sağlanan hibe ve fonlara dayalı olarak sağlanmaktadır. KGF tarafından sağlanan kefaletler, özkaynak ve hazine destekli kefaletler şeklinde iki ana gruba ayrılmakta olup aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadır (KGF, 2018b: 2):

- Özkaynak Kefaletleri
 - Risk paylaşımli kefalet (bankalar aracılığı ile)
 - Portföy garanti sistemi
 - Portföy limit sistemi
 - Doğrudan kefalet (EXİMBANK, KOSGEB, TÜBİTAK, TTGV, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı)
- Hazine Destekli Kefaletler
 - Risk paylaşımli kefalet (bankalar aracılığı ile)
 - Portföy garanti sistemi
 - Portföy limit sistemi
 - Doğrudan kefalet (EXİMBANK)

Portföy Garanti Sistemi (PGS): Bu yapıda KGF bankalara kredi limiti tahsis etmektedir. Bankalara tahsis edilen limit dâhilinde, kefalet talep edenin kredi değerliliğine ilişkin KGF tarafından ilave bir değerlendirme yapılmaksızın, bankaların içsel derecelendirme notları esas alınarak değerlendirme yapılmakta, portföye sağlanan kefalet tutarı üzerinden, üst limit içinde kalmak suretiyle kefalet sağlanmaktadır (KGF, 2018b: 3).

Portföy Limit Sistemi (PLS): Bu yapıda da KGF bankalara kredi limiti tahsis etmektedir. Buna ek olarak, kefalet talep edenin kredi değerliliği KGF tarafından değerlendirilmekte, hazine kefaletlerinde tazmin üst sınırları içinde

kalmak koşuluyla; özkaynak kefaletlerinde ise üst limit uygulanmaksızın kefaletler sağlanmaktadır (KGF, 2018b: 3).

KGF tarafından sağlanan özkaynak kefaletinde aşağıdaki sınırlamalar bulunmaktadır (KGF, 2018e):

- KOBİ'ler ile bu vasıfta sayılan esnaf, sanatkârlar, serbest meslek mensupları, kooperatifler (arsa ve konut yapı kooperatifleri hariç), çiftçiler ve KGF'nin ana sözleşmesinde belirlenen/belirlenecek nitelikleri taşıyan gerçek ve/veya tüzel kişi işletmeler yararlanabilir,
- İşletme kredilerinde azami 1 yılı ödemesiz olmak üzere 6-60 ay vade,
- Yatırım kredilerinde azami 2 yılı ödemesiz olmak üzere 6-84 ay vade,
- Azami kefalet limiti her bir yararlanıcı/grup lehine 3 milyon TL,
- Azami kefalet oranı %80,
- Teminat mektupları için %1, diğer krediler için %2 kefalet komisyonu alınmaktadır.

KGF tarafından sağlanan hazine destekli kefalette aşağıdaki sınırlamalar bulunmaktadır (KGF, 2018f):

- KOBİ ve KOBİ dışı işletmeler faydalanabilir,
- İşletme kredilerinde anapara ödemesiz dönem azami 1 yıl, azami 60 ay vade,
- Yatırım kredilerinde anapara ödemesiz dönem azami 3 yıl, azami 120 ay vade,
- Azami kefalet limiti KOBİ'ler için işletme/grup başına 12 milyon TL, KOBİ dışı işletmeler için işletme/grup başına 200 milyon TL
- Azami kefalet oranı KOBİ'ler için %90; KOBİ dışı işletmeler için %85; ihracatı veya döviz kazandırıcı faaliyeti olan KOBİ ve KOBİ dışı işletmelerin EXİMBANK veya Banka kaynakları kredilerinde % 100,
- % 0,3 (binde 3) kefalet komisyonu alınmaktadır.

3. Bankalarda KGF Teminatlı Kredilerin Muhasebeleştirilmesi ve Bankalara Faydaları

Bankalar gerçekleştirdikleri işlemlerin muhasebeleştirilmesinde BDDK tarafından yayınlanan THP'yi kullanmak zorundadırlar (BDDK, 2017, madde 1). Bu zorunluluk nedeniyle KGF teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesinde bankaların BDDK tarafından yayınlanmış THP'de yer alan hesapları kullanmaları gerekmektedir. Bu bölümde öncelikle KGF teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesinde kullanılan THP hesapları ve kısa açıklamalarına sonrasında ise KGF teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesine ilişkin seçilmiş kredi türlerinde örneklere yer verilecektir.

3.1. KGF Teminatlı Krediler İle İlgili THP Hesapları

KOBİ'ler ve KOBİ dışı işletmeler bireysel nitelikli olmayan tüm ticari nitelikli kredileri KGF teminatı ile kullanabilmektedir. Bankalarda çok fazla kredi türü bulunması nedeni ile bu bölümde KGF teminatının muhasebeleştirilmesine ilişkin bankalar tarafından kullanılması gereken hesaplara aşağıda yer verilmiştir (BDDK, 2017: 20-21):

- 98211-Kabul Edilen Avaller, Kefaletler ve Garantiler (KGF)-TP
- 98311- Kabul Edilen Avaller, Kefaletler ve Garantiler (KGF)-YP
- 984-Emanet ve Rehinli Kıymet Verenler-TP
- 985-Emanet ve Rehinli Kıymet Verenler-YP

Ayrıca KGF teminatlı kredilerin işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde, kredinin niteliğine ve işleyişine göre kredi, mevduat, vergi, faiz, tahakkuk ve reeskont hesapları da kullanılmaktadır (BDDK, 2017: s. 65-67-86-87-91-92-93-94-131-132).

3.2. KGF Teminatlı Taksitli Ticari Kredi Muhasebesine İlişkin Örnek

Bankalarda çok fazla kredi türü bulunması nedeni ile bu bölümde KGF teminatlı taksitli ticari kredi işleminin muhasebeleştirilmesine ilişkin örnek verilmiştir.

- a) 05.11.2017 tarihinde bankanın ticari müşterilerinden Kar İnşaat Malzemeleri Sanayi ve Ticari Limited Şirketi'nden 250.000 TL tutarında KGF kefaleti alınmış ve firmanın döviz kazandırıcı faaliyeti olduğu için banka kaynaklı kredi %100 oranında 250.000 TL olarak kullanılmıştır.

05.11.2017	
98211-Kabul Edilen Avaller, Kefaletler ve Garantiler	250.000
984-Emanet ve Rehinli Kıymet Verenler	250.000
KGF teminat kaydı	
.././....	
05.11.2017	
1183020-Taksitli İhtiyaç Kredisi	250.000
304210-Ticari Kuruluşlar Mevduatı-Sabit Faizli	250.000
TL kredi kullandırım kaydı	
.././....	

b) Bu işlem için kredi kullandırım tarihinde müşteriden % 0.027 kefalet komisyonu ve % 5 BSMV tahsil edilmiştir.

05.11.2017

304210-Ticari Kuruluşlar Mevduatı-Sabit Faizli	70,88
380005-Öde.Vergi, Resim, Harç ve Primler-BSMV	3,38
714519-Kısa Vadeli Diğ. Kr. Alınan Komisyonlar	67,50

KGF komisyonu tahsilat kaydı

.././....

Söz konusu kredinin vadesi 12 ay ve faiz oranı aylık % 1.26 olarak belirlendiğinde aylık ödemeleri Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4: KGF Teminatlı Ticari Kredinin Taksit Tablosu

Tarih	Taksit	Anapara	Faiz	BSMV	Kalan Anapara
1	22.668,05 TL	19.360,55 TL	3.150,00 TL	157,50 TL	230.639,45 TL
2	22.668,05 TL	18.551,14 TL	3.920,87 TL	196,04 TL	212.088,31 TL
3	22.668,05 TL	18.882,27 TL	3.605,50 TL	180,28 TL	193.206,04 TL
4	22.668,05 TL	19.219,32 TL	3.284,50 TL	164,23 TL	173.986,72 TL
5	22.668,05 TL	19.562,39 TL	2.957,77 TL	147,89 TL	154.424,33 TL
6	22.668,05 TL	19.911,58 TL	2.625,21 TL	131,26 TL	134.512,76 TL
7	22.668,05 TL	20.267,00 TL	2.286,72 TL	114,34 TL	114.245,76 TL
8	22.668,05 TL	20.628,76 TL	1.942,18 TL	97,11 TL	93.617,00 TL
9	22.668,05 TL	20.996,99 TL	1.591,49 TL	79,57 TL	72.620,01 TL
10	22.668,05 TL	21.371,78 TL	1.234,54 TL	61,73 TL	51.248,23 TL
11	22.668,05 TL	21.753,27 TL	871,22 TL	43,56 TL	29.494,96 TL
12	22.668,05 TL	22.141,57 TL	501,41 TL	25,07 TL	7.353,39 TL

c) Kredinin ilk taksiti 05.12.2017 tarihinde tahsil edilmiştir.

05.12.2017

304210-Ticari Kuruluşlar Mevduatı-Sabit Faizli	22.668,05
1183020- Taksitli İhtiyaç Kredisi	19.360,55
380005-Öde. Vergi, Resim, Harç ve Primler BSMV	157,50
514119-K.V.Diğer. Kredilerden Alınan Faizler	3.150,00

Birinci taksit tahsilat kaydı

.././....

Bankacılık mevzuatı kapsamında bankalar kredileri tahsil kabiliyetlerine göre gruplandırmakta ve kredinin geri ödenmeme riskinden dolayı karşılık olarak ayırmaktadırlar. Belli bir süre içinde ödenmemiş veya borçlunun ödeme

durumunda yaşanan olumsuzluklar nedeniyle donuk alacak olarak sınıflandırılan krediler için ayrılacak karşılık tutarından teminatın düşülmesi gerekmektedir.

d) Örneğimizde kredinin zamanında ödenemeyerek 05.04.2018 tarihinde donuk alacak haline geldiği, bu nedenle donuk alacaklarda takip edilen krediler arasında yer aldığı ve ödenmemiş anapara ve faiz tutarının 150.000 TL olduğu varsayıldığında;

<u>05.04.2018</u>		
17000-Taahsil İmkânı Sınırlı Krediler		
(Yeniden Yapılandırmaya Konu Edilmeyenler)	150.000	
1183020-Taksitli İhtiyaç Kredisi		150.000
Kredinin III. Grup kredilerde takibi		
<u>.././....</u>		

%100 oranında KGF kefaleti bulunduğu için karşılık ayrılması gerekmemektedir. Bu aşamada KGF'den kredinin tazmini talep edilmiştir. 30.04.2018 tarihinde kredi KGF hesabından bankaya ödenerek kapatılmıştır.

<u>30.04.2018</u>		
304210-Ticari Kuruluşlar Mevduatı-Sabit Faizli	150.000	
17000-Taahsiye Olunacak Alacaklar /Taahsil İmkânı		
Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar		150.000
KGF hesabından kredinin kapatılması		
<u>30.04.2018</u>		
984-Emanet ve Rehinli Kıymet Verenler	250.000	
98211-Kabul Edilen Avaller, Kefaletler ve Garantiler	250.000	
KGF teminat kaydının iptal edilmesi		
<u>.././....</u>		

3.3. KGF Teminatlarının Bankalara Sağladığı Faydalar

22.11.2016 tarihinde yapılan değişiklikle birlikte, KGF tarafından sağlanan kefalet teminatından KOBİ'lerin yanı sıra KOBİ dışı işletmelerde yararlanabilmektedir. Böylelikle KOBİ'lerin yanı sıra teminat sıkıntısı yaşayan KOBİ dışı işletmeler de KGF teminatlarından yararlanarak banka kredilerine daha rahat ulaşabileceklerdir. Bu husus işletmelerin ihtiyaç duydukları finansmana erişimlerinin sağlanması açısından önem taşımaktadır. Bununla birlikte KGF teminatı sadece işletmeler açısından değil bankalar açısından da bazı faydalar barındırmaktadır.

Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'e göre KGF teminatları bankaların ayıracakları karşılık tutarlarının belirlenmesinde dikkate alınmaktadır. Söz konusu Yönetmelik'e göre, Hazine Müsteşarlığı desteğine haiz KGF kefaletleri 1. grup, Hazine Müsteşarlığı desteğine haiz olmayan KGF kefaletleri ikinci grup teminat olarak kabul edilmektedir (BDDK, 2006, madde 9; BDDK, 2015a, madde 7). Bu uygulama dolayısı ile krediler sorunlu hale geldiğinde bankaların ayıracakları karşılık tutarı daha düşük olmaktadır.

Örneğin; KOBİ niteliğine haiz bir müşteri 1 milyon TL tutarlı KGF özkaynaklı kredi kullanmış ve bu kredi sorunlu hale gelerek 3. grup kredi haline gelmişse bu durumda bankanın karşılık hesaplaması aşağıdaki gibi olacaktır:

Kredi tutarı :1.000.000 TL
Ayrılacak asgari karşılık : 200.000 TL ($1.000.000 * \%20$)
KGF kefaleti : 800.000 TL (KGF özkaynaklı kefalet %80)
KGF kefaletinin dikkate alınacak tutarı : 150.000 TL ($200.000 * \%75$)
KGF teminatı sonrası ayrılması gereken karşılık :50.000 TL ($200.000 - 150.000$)

Örneğin; Döviz kazandırıcı faaliyeti KOBİ niteliğine haiz bir müşteri 1 milyon TL tutarlı hazine destekli KGF kefaleti ile kredi kullanmış ve bu kredi sorunlu hale gelerek 3. grup kredi haline gelmişse bu durumda bankanın karşılık hesaplaması aşağıdaki gibi olacaktır:

Kredi tutarı : 1.000.000 TL
Ayrılacak asgari karşılık : 200.000 TL ($1.000.000 * \%20$)
KGF kefaleti : 1.000.000 TL (KGF özkaynaklı kefalet %100)
KGF kefaletinin dikkate alınacak tutarı : 200.000 TL ($200.000 * \%100$)
KGF teminatı sonrası ayrılması gereken karşılık : 0 TL ($200.000 - 200.000$)

Yukarıdaki 2 örnekten görüleceği üzere, kredilerin gecikmesi ve sorunlu hale gelmesi durumunda KGF teminatı bankaların ayırması gereken karşılık tutarını düşürmektedir. KGF teminatının hazine destekli kefalet olması durumunda (diğer şartların varlığı ile birlikte) 1. grup teminat olarak değerlendirilerek karşılık %100 oranında azalmakta ve böylece bankalar özel karşılık ayırmaktan kurtulmaktadır.

Diğer taraftan bankaların hazine kefaletli KGF kredileri kullandırmaları durumunda, sağlanan hazine kefaleti teminatı bankaların risk ağırlıklı varlıklarını önemli ölçüde azaltmaktadır. BDDK düzenlemesine göre Türkiye

Cumhuriyeti Merkezi Yönetiminden veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'ndan olan ve TL cinsinden düzenlenen alacaklara %0 risk ağırlığı uygulanmaktadır (BDDK, 2015b, Ek 1, madde 1.1). Bu maddeye istinaden hazine kefaletli KGF kredileri kullandıran bankaların, söz konusu krediler için sermaye yeterliliği hesabında herhangi bir yükümlülüğe maruz kalmamaktadırlar.

Sonuç

Son dönemde yaşanan ulusal ve jeopolitik faktörlerin etkisi ile birlikte Türk ekonomisinde makroekonomik göstergelerde bozulma görülmeye başlanmıştır. Bu kapsamda büyüme oranları yavaşlamaya ve düşmeye, enflasyon ve faiz oranları ise artmaya başlamıştır. Bu konjonktürde geçmişten beri finansmana erişimde sıkıntı yaşayan başta KOBİ'ler olmak üzere işletmelerin teminat sorunlarında artış yaşanmıştır. Söz konusu olumsuzlukların çözülmesi amacı ile alınan tedbir ve teşviklerden birisi teminat sorunu yaşayan KOBİ ve diğer işletmelere KGF kefaleti sağlanması sureti ile krediye erişimlerinin kolaylaştırılması olmuştur.

KGF kefalet hacminin 250 milyar TL'ye çıkarılması ile birlikte 30.11.2017 tarihi itibari ile toplam 199,5 milyar TL tutarında kefalet sağlanmış ve bu kefaletlere istinaden bankalar tarafından toplam 220,8 milyar TL kredi kullanılmıştır. Söz konusu kefalet hacminin büyüklüğü işletmelere kredi sağlanması ve ekonomik büyümenin desteklenmesine imkân sağlamıştır.

Ulaştığı hacim dikkate alındığında KGF teminatlı krediler hem bankalar hem de kredi kullanan KOBİ ve KOBİ dışı işletmeler açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle diğer kredilerde olduğu gibi KGF teminatlı kredilerin de zamanında, doğru ve Tekdüzen Hesap Planına uygun şekilde muhasebeleştirilmesi bankalar ve başta yatırımcılar olmak üzere bankaların finansal tablolarını kullanan ilgili tüm taraflar açısından önem taşımaktadır.

KGF kefalet ve kredi hacminin büyüklüğü nedeni ile bankalarda Kredi Garanti Fonu teminatlı kredilerin muhasebeleştirilmesine yönelik olarak bu çalışma hazırlanmıştır. Bu çalışmada bankalarda KGF teminatlı kredilerin nasıl muhasebeleştirildiği bir taksitli ticari kredi örneği üzerinden ele alınmıştır. Çalışmada bazı bankaların Tekdüzen Hesap Planındaki farklı bilanço dışı hesapları KGF teminatlarını muhasebeleştirmek için kullandıkları görülmüştür. Tekdüzen Hesap Planına uyum açısından bankaların KGF kefaletlerini 98211 no.lu hesapta muhasebeleştirmesi gerekmektedir. Diğer taraftan bankalar KGF teminatlı krediler kullandırarak hem sermaye yeterliliği hesaplamalarında risk ağırlıklı varlıkları düşürmek sureti ile sermaye yeterlilik oranlarını yükseltmekte hem de kredilerin gecikmesi halinde daha düşük özel karşılık ayırmak sureti ile daha fazla kar sağlama imkânına ulaşmaktadırlar.

Kaynakça

ALPTEKİN, Erdem, (2009), “Küresel Krizin Türkiye Ekonomisi ile Sanayisine Yansımaları ve Dipten En Az Zararla Çıkış Yolları”, http://www.izmir.org.tr/portals/0/iztogenel/dokumanlar/kuresel_krizin_turkiye_ekonomisi_ile_sanayisine_yansimalari_e_alptekin_26.04.2012%2019-31-42.pdf , Erişim Tarihi: 21.08.2017.

Ajanspress, (2017), “KGF Önümüzdeki Dönemde Güçlü Şekilde Kullanılacak”, <http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/bUFfngKtkOXXBz3-XFjXDQ2/?v=2&s=14583&b=0&isH=1&lang=tr> , Erişim Tarihi: 16.08.2017.

BAYAR, Yılmaz, (2012), “Girişimcilik Finansmanında Risk Sermayesi ve Melek Finansmanı”, *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 7(2), s. 133-144.

BDDK, (2006), “Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”, 01.11.2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete.

BDDK, (2015a), “Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi Ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”, 14.02.2015 tarih ve 29267 sayılı Resmi Gazete.

BDDK, (2015b), “Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik”, 23.10.2015 tarih ve 29511 sayılı Resmi Gazete.

BDDK, (2017), “Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ”, 20.09.2017 tarihli ve 30186 mükerrer sayılı Resmi Gazete.

BDDK, (2018), “Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri Aralık 2017”, https://www.bddk.org.tr/WebSitesi/turkce/Raporlar/TBSGG/16668tbs_temel_gostergeler_raporu_aralik_2017.pdf, Erişim tarihi: 17.04.2018.

BK, (2005), 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 01.11.2005 tarih ve 25983 sayılı Resmi Gazete.

BKK, (1993), 93/4496 sayılı BKK, 14.07.1993 tarih ve 21637 sayılı Resmi Gazete.

BKK, (2009), 2009/15197 sayılı BKK, 15.07.2009 tarih ve 27289 sayılı Resmi Gazete.

BKK, (2015a), 2015/7331 sayılı BKK, 28.02.2015 tarih ve 29281 sayılı Resmi Gazete.

BKK, (2015b), 2015/7715 sayılı BKK, 24.06.2015 tarih ve 29396 sayılı Resmi Gazete.

BKK, (2015c), 2015/8310 sayılı BKK, 18.12.2015 tarih ve 29566 sayılı Resmi Gazete.

BKK, (2016), 2016/9538 sayılı BKK, 22.11.2016 tarih ve 29896 sayılı Resmi Gazete.

BKK, (2017), 2017/9969 sayılı BKK, 10.03.2017 tarih ve 30003 sayılı Resmi Gazete.

Basel II ve KOBİ'ler Çalışma Grubu, (2006), "Basel II'nin KOBİ'lere Etkileri", *Bankacılar Dergisi*, (58), s. 3-62.

BBC, (2017), "Ekonomiye Destek Planı Açıklandı", <http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-38248557>, Erişim Tarihi: 25.08.2017.

BEKÇİ, İsmail & USUL, Hayrettin, (2001), "Göller Bölgesindeki Küçük ve Orta Boy İşletmelerin Finansal Sorunları ve Çözüm Yolları", *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 6(1), s. 111-125.

BÜYÜKASLAN, Adem & TİRYAKİOĞLU, Murad, (2016), "Girişimci Devlet, Yenilikçi Finansman: Türkiye İçin Bir Politika Arayışı", *Journal of Business Research Türk*, 8(1), s. 592-618.

Damga Vergisi Kanunu, (1964), 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, 11.07.1964 tarih ve 11751 sayılı sayılı Resmi Gazete.

DEĞİRMENCİ, Gamze, (2011), "Türkiye ve Dünya'daki Kredi Garanti Sistemleri, Türkiye'deki KGF A.Ş.'nin Kefalet Hacminin ve İşletliğinin Arttırılabilmesi İçin Yapılabilecekler", Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

DURAMAZ, Selim, (2017), "Banka Kaynaklarının KOBİ'lere Ayrıcalıklı Sunumu: Kredi Garanti Fonu ve Farklı Ülke Uygulamaları", *Mali Çözüm Dergisi*, (140), s. 13-29.

Emir, Murat, (2011), "Finans Kaynakları ve Samsun'daki KOBİ'lerin Durumu", *Samsun Sempozyumu*,

https://www.researchgate.net/publication/274194691_Finans_Kaynaklari_ve_Samsun%27daki_KOBİ%27lerin_Durumu, Erişim Tarihi: 22.08.2017

GÖK, Remzi & UÇAR, Mustafa, (2013), "Diyarbakır'da Faaliyet Gösteren KOBİ'lerin Finansman Sorunu Çözümünde Kredi Garanti Fonu", *Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi*, 32 (1), s. 117-146.

Harçlar Kanunu, (1964), 492 sayılı Harçlar Kanunu, 17.07.1964 tarih ve 11756 sayılı Resmi Gazete.

Hazine Müsteşarlığı, (2018), "Hazine Destekli Kefalet Sistemi Aralık 2017 Raporu", <https://hazine.gov.tr/File/Index?id=66c91916-1139-417e-b202-4a011f1db702>, Erişim Tarihi: 17.04.2018.

Katma Değer Vergisi Kanunu, (1984), 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, 02.11.1984 tarih ve 18563 sayılı Resmi Gazete.

KGF, (2018a), "Kredi Kefalet ve Kullandırım Hacmi", <http://www.kgf.com.tr/index.php/tr>, Erişim Tarihi: 17.04.2018.

KGF, (2018b), "100 Soruda KGF", <http://www.ymm.net/pdf/kgf100soru.pdf>, Erişim Tarihi: 17.04.2018.

KGF, (2018c), "Ortaklık Yapısı", <http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/hakkimizda/ortaklik-yapisi>, Erişim Tarihi: 17.04.2018.

KGF, (2018d), "Şubeler", <http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/bize-ulasin/subeler>, Erişim Tarihi: 17.04.2018.

KGF, (2018e), "KGF Özkaynakları", <http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/banka-kredileri/yurtdisi-fon-destekleri-2>, Erişim Tarihi: 17.04.2018.

KGF, (2018f), "KGF Hazine Müsteşarlığı Fonu", <http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/banka-kredileri/hazine-mustesarligi-fonu-200-milyar-tl>, Erişim Tarihi: 17.04.2018.

Kurumlar Vergisi Kanunu, (2006), 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 21.06.2006 tarih ve 26205 sayılı Resmi Gazete.

KUTLU, Hüseyin Ali & DEMİRCİ, N. Savaş, (2007), "KOBİ'lerin Finansal Sorunları ve Çözüm Önerileri", 4. KOBİ'ler ve Verimlilik Kongresi, İstanbul Kültür Üniversitesi, 7-8 Aralık.

NİHAT, Işık & ACAR, Mustafa, (2003), "Kayıt Dışı Ekonomi: Ölçme Yöntemleri, Boyutları, Yarar ve Zararları Üzerine Bir Değerlendirme", *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (21), s. 117-136.

NTV, (2017), "2016 Büyüme Rakamı Açıklandı", <http://www.ntv.com.tr/ekonomi/2016-buyume-rakami-aciklandi.39KtqrCNik6LRckNiKs7Ew>, Erişim Tarihi: 25.08.2017.

ÖNDEŞ, Turan, (2001), "Kredi Garanti Fonu, İşleyişi ve Erzurum'daki Kimi KOBİ'lerle Bu Konunun Bir Değerlendirmesi", *Atatürk Üniversitesi İİBF Dergisi*, 15(1-2), s. 179-188.

ÖNKOL, Gamze & Küçükkocaoğlu, Güray, (2016), "Türkiye'deki Kredi Garanti Fonu A.Ş.'nin Kefalet Hacminin ve İşlerliğinin Arttırılabilmesi İçin Yapılabilecekler", 13. Uluslararası Muhasebe Konferansı, https://www.researchgate.net/profile/Gueray_Kuecukkocaoğlu/publication/313900513_TURKIYE%27DEKI_KREDI_GARANTI_FONU_AS%27NIN_KEFALET_HACMININ_VE_ISLERLIGININ_ARTTIRILABILMESI_ICIN_YAPILABILECEKLER/links/58af020eaca2725b54111b49/TUeRKIYEDEKI-KREDI-GARANTI-FONU-ASNIN-KEFALET-HACMININ-VE-ISLERLIGININ-ARTTIRILABILMESI-ICIN-YAPILABILECEKLER.pdf, Erişim Tarihi: 22.08.2017.

ÖZDEMİR, Yasemin & MAZGAL, Sercan, (2012), "Bir Kariyer Tercihi Olarak Girişimcilikte Dışsal Faktörlerin Etkisi: Sakarya Örneği", *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 7(1), s. 87-102.

Sabah, (2017), "Başbakan Binali Yıldırım Ekonomik Tedbirleri Açıkladı", <http://www.sabah.com.tr/gundem/2016/12/08/son-dakika-basbakan-binali-yildirim-ekonomik-tedbirleri-acikliyor-canli>, Erişim Tarihi: 25.08.2017.

Sözcü, (2017), "Son dakika... Büyüme rakamları açıklandı", <http://www.sozcu.com.tr/2017/ekonomi/son-dakika-buyume-rakamlari-aciklandi-1890798>, Erişim Tarihi: 25.08.2017.

TBMM, (2015), 6637 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 07.04.2015 tarih ve 29319 sayılı Resmi Gazete.

TTK, (2011), 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete.

TÜİK, (2018), "Dönemsel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, IV. Çeyrek: Ekim - Aralık, 2017", <http://www.tuik.gov.tr/HbGetirHTML.do?id=27825>, Erişim Tarihi: 17.04.2018.

Uludağsözlük, (2017), “Türkiye’deki Şirketlerin %99’unun KOBİ Olması”, <https://www.uludagsozluk.com/k/t%C3%BCrkiye-deki-%C5%9Firketlerin-y%C3%BCzde-99-unun-kobi-olmas%C4%B1>, Erişim Tarihi: 25.08.2017.

ÜSTÜN, Nazlı, (2016), “Kredi Garanti Fonu: Dünyadaki Örnekler ve KOBİ'lere Sağladığı Destekler”, <http://www.kto.org.tr/d/file/kredi-garanti-fonu-ve-kobilere-destekleri---nazli-ustun-.20160517114600.pdf>, Erişim Tarihi: 22.08.2017.

YAZICI, Mehmet, (2010), “KOBİ Finansmanına Alternatif Destek: Hazine Garantili Kredi Garanti Fonu Kefaleti”, *Maliye Finans Yazıları*, 24(88), s. 79-96.

YÜKSEL, Ayhan, (2005), “Basel II’nin KOBİ Kredilerine Muhtemel Etkileri”, BDDK araştırma Raporları, 2005/4, https://www.bddk.org.tr/WebSitesi/turkce/Basel/1275Basel_II_SME.pdf, Erişim Tarihi: 22.08.2017.

ZERENLER, Muammer & Bayındır, Süleyman, (2011), “KOBİ Kredileri ve Kefalet Destekleri Kredi Garanti Fonu A.Ş. Örneği”, <http://acikerisim.ticaret.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11467/514/M00341.pdf?sequence=1&isAllowed=y>, Erişim Tarihi: 21.08.2017.

